Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2022-0164
(F.H.E. Boerma, voorzitter en mr. K. van Oort, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 21 juli 2021
Ingediend door	: De consument
Tegen	: ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum uitspraak	: 1 maart 2022
Aard uitspraak	: Bindend advies
Uitkomst	: Vordering afgewezen

Samenvatting

Beleidsvrijheid bank. De consument stelt dat de bank hem ten onrechte verplicht om ten behoeve van zijn spaarrekening een tegenrekening te openen bij de bank. De consument stelt dat het mogelijk moet zijn om deze tegenrekening bij een andere bank aan te houden. Naar het oordeel van de commissie behoort het tot de beleidsvrijheid van de bank om een dergelijke eis te stellen en is er geen sprake van strijd met de redelijkheid en billijkheid. De vordering wordt afgewezen.

1. De procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument; 3) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de consument en 5) de dupliek van de bank.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument houdt een spaarrekening aan bij de bank.

2.2 Op de overeenkomst tussen partijen zijn (onder meer) de Voorwaarden Direct Sparen van toepassing (hierna: de algemene voorwaarden).

In de algemene voorwaarden is – voor zover relevant – het volgende bepaald:

"(…) b. De bank kan deze voorwaarden altijd wijzigen.
De bank informeert u hierover vooraf op een van de volgende manieren:
► bekendmaking op abnamro.nl;
► een schriftelijk of elektronisch bericht aan u;
► een bericht in drie in Nederland algemeen verspreide dagbladen. (…)"

2.3 Per brief van 20 april 2021 heeft de bank – voor zover relevant – het volgende geschreven:

"(…) Vanaf 1 juli 2021 wijzigen de tarieven en voorwaarden van onze particuliere betaal- en spaarrekeningen. (…) In deze brief ziet u de wijzigingen die voor u gelden, en geven we u graag meer uitleg hierbij.

Aanpassingen in betaal- en spaarvoorwaarden
Naast de tarieven veranderen de volgende onderdelen in de betaal- en spaarvoorwaarden per 1 juli 2021:
De verplichte tegenrekening van uw spaarrekening moet een betaalrekening zijn bij ABN AMRO.
Heeft u nog geen betaalrekening bij ABN AMRO, dan informeren wij u later in het jaar over het openen van een betaalrekening. U hoeft nu dus nog niks te doen. Bekijk alle aanpassingen op abnamro.nl/voorwaarden2021. (…)"

De klacht en vordering

2.4 De consument vordert dat de bank hem toestaat een betaalrekening bij een andere bank aan te houden als tegenrekening van zijn spaarrekening. Na eiswijziging vordert de consument tevens betaling van een bedrag van € 50,-, aan kosten die hij moet maken voor het openen van een bankrekening en ter vergoeding van de tijd die hij kwijt is aan het openen van een nieuwe rekening en het overboeken van zijn geld.

2.5 De consument legt hieraan het volgende ten grondslag. De consument is het er niet mee eens dat de bank hem verplicht bij de bank een rekening te openen als tegenrekening voor zijn spaarrekening. De consument moet hierdoor extra kosten maken. Hij stelt dat het mogelijk moet zijn de tegenrekening bij een andere bank aan te houden. De bank beperkt met deze wijziging de concurrentie op de markt en het heeft er schijn van dat er sprake is van koppelverkoop.

Het verweer

2.6 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

3.1 Ter beoordeling staat of de bank haar voorwaarden mag wijzigen, in die zin dat zij de consument verplicht om als tegenrekening van zijn spaarrekening een betaalrekening bij de bank aan te houden.

Wijzigingsbevoegdheid bank

3.2 De commissie stelt voorop dat als uitgangspunt geldt dat de bank een hoge mate van vrijheid toekomt in het bepalen van haar beleid en het wijzigen daarvan.[1] In het onderhavige geval is in de algemene voorwaarden bepaald dat de bank haar beleid mag wijzigen. Een dergelijke wijziging is in beginsel toegestaan, tenzij dit naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is (artikel 6:248 lid 2 Burgerlijk Wetboek (BW)). Bij de beoordeling hiervan past de commissie de nodige terughoudendheid toe, gelet op de aard van artikel 6:248 lid 2 BW.[2]

3.3 Naar het oordeel van de commissie is van strijd met de redelijkheid en billijkheid in het onderhavige geval geen sprake. Daartoe wordt het volgende overwogen. De bank heeft onweersproken gesteld dat zij de consument pas in de loop van dit jaar zal verzoeken een betaalrekening te openen en dat zij de consument de mogelijkheid zal bieden om zijn spaarrekening eenvoudig en gratis op te heffen, indien hij geen betaalrekening bij de bank wenst te openen. De consument is geruime tijd van tevoren, te weten op 20 april 2021, van het voornemen van de bank op de hoogte gesteld en heeft aldus ook ruim de tijd om zijn spaargeld elders onder te brengen dan wel een betaalrekening bij de bank te openen.

3.4 Daarnaast heeft de bank afdoende gesteld dat zij er een belang bij heeft om de wijziging door te voeren. Daartoe voert zij aan dat het niet mogelijk is om zonder tussenkomst van een bankmedewerker geld over te boeken van een spaarrekening naar een betaalrekening, indien deze betaalrekening niet bij de bank wordt aangehouden. Dit is inefficiënt en niet in het belang van de klanten. Daarnaast zijn spaarrekeningen gratis en is het door de toenemende kosten die de bank moet maken voor het monitoren van transacties en de gedaalde winstmarges op spaargeld voor de bank minder rendabel om alleen een enkele spaarrekening aan te houden.

3.5 Dat andere banken het (nog) niet verplicht stellen om als tegenrekening van de spaarrekening een rekening bij de bank aan te houden kan zo zijn, maar dit maakt op zichzelf nog niet dat een dergelijke door de bank opgelegde voorwaarde in strijd is met de redelijkheid en billijkheid.

---

[1] Zie bijvoorbeeld Geschillencommissie Kifid nrs. 2021-0041 en 2020-931, te vinden op www.kifid.nl.
[2] Zie Hoge Raad 2 februari 2018, ECLI:NL:HR:2018:141.

3.6 De commissie begrijpt dat het voor de consument vervelend is dat hij extra kosten moet maken voor het aanhouden van een betaalrekening bij de bank, maar ook dit maakt niet dat de wijziging in strijd is met de redelijkheid en billijkheid.

Beperken concurrentie

3.7 De commissie is van oordeel dat van het beperken van concurrentie met deze wijziging geen sprake is. Het staat de consument immers vrij om zijn spaarrekening bij een andere bank onder te brengen. Er zijn voldoende alternatieven voor de consument om dit ook daadwerkelijk te doen en op de consument rust geen enkele verplichting om een spaarrekening bij de bank aan te houden.

Koppelverkoop

3.8 Van verboden koppelverkoop is eveneens geen sprake. Er is geen wettelijke bepaling of andere grondslag die het aanbieden van een spaarrekening in combinatie met een betaalrekening bij de bank als verboden koppelverkoop kwalificeert. Het enkele feit dat de bank alleen een spaarrekening aanbiedt in combinatie met een betaalrekening is onvoldoende om tot de conclusie te komen dat sprake is van verboden koppelverkoop.

Tussenconclusie

3.9 Gezien het voorgaande mag de bank haar voorwaarden wijzigen, in die zin dat zij de consument mag verplichten om als tegenrekening van zijn spaarrekening een betaalrekening bij de bank aan te houden. Dit leidt ertoe dat de vordering op dit punt wordt afgewezen.

Schade consument

3.10 De door de consument gevorderde schadevergoeding wordt eveneens afgewezen, omdat een grondslag daarvoor ontbreekt. Het enkele feit dat voor de consument mogelijk kosten verbonden zijn aan het openen van een andere betaalrekening en het hem tijd kost dit te realiseren, maakt niet dat de bank gehouden is die gestelde schade te vergoeden.

4. De beslissing

De commissie wijst de vorderingen af.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening als wordt voldaan aan de vereisten van artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Voor het instellen van beroep geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Het reglement van de commissie van beroep en meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.